

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 8 ՄԱՅԻՍ, 2023

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ (միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, որոնք ինձ իմաստութիւն կրարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալսսս. եւ ողորմեալ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 32

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹՈՂՈՒԹԻՒՆ

Երանի անոր, որուն յանցանքները թողութիւն գրան, որուն մեղքերը ներուեցան:
Երանի այն մարդուն, որուն մեղքը Տէրը նկատի չառնեալ,
որուն հոգիին մէջ նենգութիւն չկայ:
Որքան արեւն որ մեղքերս չխոստովանեցայ,
ոսկորներս մաշեցան օրն ի բուն աղաղակելէն.
գիշեր ցերեկ հարուածներ փեղացուցի իմ վրաս Տէր,
եւ իմ ոյժս խամրեցաւ, ամռան փաթէն չորցած խորի պէս:
Մեղքս քեզի յայտնեցի, անօրէնութիւնս չձածկեցի,
ըսի՝ «Տիրոջ խոստովանիմ յանցանքներս,
եւ դուն ներեցիր մեղքս, ու ջնջեցիր պարիծս:
Ասոր համար աստուածապաշտ ամէն մարդ աղօթքով պիտի դիմէ քեզի,
ամէն անգամ որ անդրադառնայ՝ թէ մեղքի մէջ կը գտնուի,
եւ վիշտերը նոյնիսկ եթէ հեղեղի պէս գինք ողողեն,
բնաւ պիտի չկարենան մօտենալ իրեն:
Դուն ես ապաստանարանս, զիս նեղութենէ գերծ կը պահես,
եւ ազատութեան երգերով կը շրջապարտես:
«Քեզի պիտի սորվեցնես.- կ'ըսէ Տէրը,-
ցոյց պիտի փայլէ թէ ինչ ճամբով պէտք է երթաս,
պիտի խրատեմ քեզ, եւ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ:
մի ըլլար ձիւ կամ շորիի պէս, որոնք իրենց բռնելիք ուղղութիւնը չեն գիտեր,
եւ որոնց կզակին լկամ ու սանձ պէտք է դնես՝ որպէսզի քեզի ենթարկուին»:
Ամբարիշտը բազմաթիւ փանջանքներու պիտի ենթարկուի,
սակայն Տէրը իր սիրովը կը պարտէ ան՝ որ իրեն կը վստահի:
Ով արդարներ, Տիրոջմով ուրախացէք ու ցնձացէք.
ցնծութեամբ երգեցէք դուք՝ բոլորդ որ ստով ուղիղ էք:

ՇՐՈՒՄ- ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Սմեռաստուրք Երրորդութիւն, տուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւեն ես նեղելոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ էո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի քանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա՛ էո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գեղեցիկ, դիպուկ, սորվեցնող ու յիշեցնող Սաղմոս մըն է այս Սաղմոսը: Ընդհանրապէս անցնող Սաղմոսներու ընթացքին փեսանք, որ Դաւիթ օգնութեան խնդրանք ու կանչ կ'ընէր Աստուծոյ օգնութիւն խնդրելու, որպէսզի զինք դուրս բերէր այդ նեղութենէն, հալածանքէն: Զինք պահէր իր թշնամիներէն: Այս Սաղմոսը, սակայն, մէկ այլ ուրիշ նիւթ մըն է որ կը ներկայացնէ, որ բանալին է իւրաքանչիւր մարդ արարածի ներքին, հոգեւոր խաղաղութեան, ու իր կապը՝ Աստուծոյ հետ: Սաղմոս մը, որ կը սորվեցնէ ու կը յիշեցնէ մեզմէ իւրաքանչիւրին ինչպէս գտնելու մեր այդ ներքին խաղաղութիւնը:

Վստահաբար, բոլորս ալ այս կամ այն ձեւով, այս կամ այն պարագային ունեցած ենք առիթը այցելելու բժիշկի: Նախքան բժիշկի մեր այցելութիւնը, նախ կը փորձենք մենք մեր ցաւերուն դարմանը գտնելու: Մենք կը փորձենք փան մէջ բուժման միջոցներ որոնելու: Կարծէք յաճախ կը յաջողինք, բայց եկէք փեսէք, որ այդ բուժման փեսակներն ու փարբերակները ժամանակաւոր են, փակալին չըսելու համար խափուսիկ, կարծելով թէ լաւ եղանք կամ լաւ պիտի ըլլանք: Կացութիւնը կը սաստկանայ եւ կը հասնի պահը, որ անպայմանօրէն երթանք մասնագէտին, այսինքն՝ բժիշկին: Յաճախ մեր շրջապատը թեր եւ դէմ կարծիքներով յիշեցումներ կ'ընէ կամ ուղղութիւններ կու փայ ինչ ընելու մերայդ ցաւին ու փառապանքին մէջ: Յաճախ մենք կը լսենք եւ կամ չենք ուզեր ականջ փայ: Ահա այս Սաղմոսը այդ ուղղութիւնն է որ կու փայ բոլոր ժամանակներու մէջ ապրող մարդ արարածին:

Այնպէս ինչպէս առաջին Սաղմոսը, այս Սաղմոսը եւս կը սկսի «Երանի» բառով: «Երանի» որ նաեւ կը նշանակէ, օրհնութիւն, ուրախութիւն, խաղաղութիւն, Աստուծոյ հետ սիրոյ կապ: «Երանի անոր, որուն յանձնաքները թողութիւն գրան, որուն մեղքերը ներուեցան»: Դաւիթ նախ ընդհանուր հաստատում մըն է որ կ'ընէ, ընդհանուր յայտարար, որմէ յետոյ պիտի անցնի մանրամասնութեանց: Երանի է այն մարդը որ իր մեղքերուն թողութիւն եւ յանձնաքներուն ներում կը գտնէ, այլապէս փառապալի է այդ մարդուն վիճակը: Սա կը նշանակէ, մեր երանութեան, ուրախութեան եւ օրհնութեան գաղտնիքը, աղբիւրը Աստուած Ինք է: Մեր ուրախութեան, օրհնութեան ու մանաւանդ՝ հանգիստի բանալին մեր յանձնաքներուն ներում գտնելն է, եւ ոչ թէ այն ինչ որ այս աշխարհը կը հրամցնէ: Որովհետեւ այս աշխարհին փուած ու հրամցուցած երանի վիճակը ժամանակաւոր ու խաբուսիկ է: Դաւիթ յարակօրէն ցոյց կու փայ, թէ «Որքան արեւն որ մեղքերս չխոստովանեցայ, ոսկորներս մաշեցան օրն ի բուն աղաղակելէն. գիշեր ցերեկ հարուածներ փեղացուցիր իմ վրաս Տէր, եւ իմ ոյժս խամրեցաւ, ամռան փաթէն չորցած խորի պէս»: Հետաքրքրական արտայայտութիւն մըն է, որ Դաւիթ կ'ընէ: Կաղօթէ, բայց փակալին խաղաղութիւն չէ գրած: Միւս կողմէ, նաեւ չխոստովանուած մեղքը ոսկորները կը մաշեցնէ: Ահա թէ ինչու Քրիստոս հրաւեր կոչ կ'ընէր ըսելով, «Ինձի եկէք դուք բոլորդ յոգնած եւ բեռնաւորուած, եւ ես ձեզի հանգիստ պիտի փայ»: Ահա այն հանգիստը, որ մեղքի պարճառով կը փառապինք: Կը հասնի պահը, որ ալ Դաւիթ յանձն կ'անէ իր մեղքը Աստուծոյ յայտնելու, եւ իր կարարած անօրէնութիւնը չձածկելու: Ուրովհետեւ այնպէս ինչպէս Ադամն ու Եան, իրենց անօրէնութիւնը ձածկեցին թզենիի փերեւներով: Աստուած ամենագէտն ու ամենափեսն է, բայց նաեւ Ան կը սպասէ մեր դարձին, գիտակցութեան, որպէսզի Իրեն վերադառնանք, այնպէս ինչպէս անառակ որդին վերադարձաւ: Ահա այն պահուն որ կը խոստովանինք մեր մեղքերը, Աստուած շար աւելի առագ ներում է որ կը շնորհէ: Մենք ենք որ յաճախ կը դանդաղինք այդ խոստովանութեան քայլը առնելու: Որովհետեւ չունինք վստահութիւնը, թէ արդեօք իրօք Աստուած կը ներէ: Այսքան սխալներ, յանձնաքներ ըրած են: Ահա թէ ինչու Քրիստոս առակով մը ներկայացուց մեր վիճակը Անառակ որդիին նմանցնելով, երբ ան անդրադարձաւ իր վիճակին, եւ արիկա խոստովանութիւն է, եւ յանձն առաւ վերադառնալու իր հօրը: Հայրը երբ փեսաւ զինք անմիջապէս վազեց եւ գրկեց: Ահա նոյն վիճակն է որ փեզի կ'ունենայ, երբ Դաւիթի նամն մենք ալ Տիրոջ խոստովանինք մեր մեղքերը, անմիջապէս ներում գտնելու եւ պարիժը ջնջելու: Որովհետեւ արդարն Աստուած իւրաքանչիւր մեղքին պարիժ սահմանած է, բայց երբ կը խոստովանինք իմ մեղքս եւ անօրէնութիւնս, անմիջապէս կը ջնջուի նաեւ պարիժս: Ծարունակելով, «Ասոր համար աստուածապաշտ ամէն մարդ աղօթքով պիտի դիմէ քեզի, ամէն անգամ որ անդրադառնայ՝ թէ մեղքի մէջ կը գտնուի» կը նշանակէ, մնայուն վիճակ է, մեր այս վիճակը: Չի նշանակել մեղքը գործենք ու յետոյ խոստովանինք, այլ կը նշանակէ մեր գիտակցութիւնն ու անդրադարձը, թէ որքան արթուն ենք մեղք չգործելու, իսկ եթէ անգիտակցաբար մեղք է որ գործենք, ահա անմիջապէս Աստուծոյ դիմելու եւ Անկէ ներում խնդրելու: Պողոս Առաքեալ պիտի ըսէ. «Ուրեմն ինչ, մեղք գործենք, քանի Աստուած ներում կը շնորհէ: Քաւ լիցի»: Զգոյշ ըլլանք: Պողոս Առաքեալ այս

վիճակը կը նմանցնէ ըսելով, «Զգոյշ եղէք, չվերադառնաք մեղքին, որովհետեւ կը նմանիք շունին որ կը վերադառնայ իր փսխածին»: Տակաւին, Աստուածապաշտ մարդը նոյնիսկ հեղեղի պէս վիշտերը զինք ողողեն, բնաւ պիտի չկարենան մօտենալ իրեն: Որովհետեւ Աստուած է իր ապաստանարանը, եւ զինք նեղութենէ զերծ պահողը, եւ առաւել եւս զինք ազատութեան երգերով շրջապատողը: Եւ որովհետեւ Աստուծոյ կը վստահի եւ կ'ապահինի, Աստուած ալ իրեն պիտի սորվեցնէ եւ ցոյց պիտի փայլ թէ ինչ ճամբով պէտք է երթայ, այսինքն՝ ինչպէս ապրի իր կեանքը: Այնպէս ինչպէս, երբ բժիշկը մեզի ցուցմունքներ կու տայ ինչպիսի սննդականոնի հետեւելու եւ ինչպէս ապրելու մեր կեանքը: Ոչ թէ միայն ուղղութիւնը տալու, այլ նաեւ մնայուն խրատելու եւ Աստուծոյ ասքը միշտ վրան ըլլալու: Աստուած կը սրովեցնէ նաեւ որ չնմանի ձիու կամ ջորիի, որոնք իրենց բռնելիք ուղղութիւնը չեն գիտեր, եւ որոնց կզակին լկամ ու սանձ պէտք է դնեն՝ որպէսզի քեզի ենթարկուին»: Մեր ալ կեանքը չնմանելու այդպիսիին, որովհետեւ երբ մեր կիրքերով ու ցանկութիւններով կ'առաջնորդուինք, կը նմանինք ձիու կամ ջորիի, որ երթալիք ուղղութիւնը չենք գիտեր: Անոր համար ալ սանձ պէտք է դնել, այնպէս ինչպէս Յակոբոս Առաքեալ եւս կը յիշեցնէ երբ կը խօսի ու կը ներկայացնէ մարդուս լեզուն: Այս պարագային, ոչ թէ միայն մարդուս լեզուն, այլ մարդուս ամբողջ դրուածքը սաձնով կառավարելու, այլապէս մեզ դէպի կործանում կը տանի: Ահա թէ ինչու ամբարիշտը բազմաթիւ փանջանքներու պիտի ենթարկուի: Այդ բազմաթիւ փանջանքները ուրիշ բան չեն եթէ ոչ մեղքին պարճառած փանջանքները: Այնպէս ինչպէս Աստուած պիտի ըսէր Եւային ցաւերդ պիտի շարցնեն: Միթէ ատելի քիչ էին ծննդաբերութեան ցաւերը: Այդ ցաւերը յոստտովանուած մեղքին պարճառած ցաւերն են: Ուստի յոստտովանինք մեր մեղքերը այն քաջ գիտակցութեամբ, որ Աստուած պարտաստ է այն պահուն որ կը յոստտովանինք, ներում շնորհելու, ու մեզ ուրախութեամբ ու ցնծութեամբ, ու մանաւանդ՝ Իր սիրովը պատելու: Պայմանաւ որ Իրեն վստահինք: